

Nr 195.

Av herr **Lovén**, rörande dispositionen av vissa enligt lagen den 4 juli 1910 angående rätt till pension för tjänstemän vid statens järnvägar erlagda pensionsavgifter.

I lag angående rätt till pension för tjänsteman vid statens järnvägar av den 4 juli 1910 föreskrives i § 17, att delägare icke äger rätt återbekomma erlagda pensionsavgifter under andra förhållanden än att övergång sker till annan statstjänst, med vilken är förenad skyldigheten att tillhöra pensionskassa. Att en dylik bestämmelse införts i lagen, har måhända sin orsak dels i det förhållandet, att vid tiden för denna lags antagande den allmänna folkpensioneringen då ännu icke var verklighet, dels ock att man torde utgått från den förutsättningen, att man vid den ordinarie anställningen vid ett statens kommunikationsverk av den omfattning och stabilitet, som statens järnvägar i och för sig är, förutsatt, att någon avgång ur tjänsten, annat än i något enstaka fall, näppeligen skulle ifrågakomma. Dessutom torde man haft den uppfattningen, att pensionsavgifter i allmänhet icke böra återbetalas på annat sätt än som pensionsförmån, en uppfattning, som tidigare oftast framförts såsom ett försäkringstekniskt problem, som med tillämpningen av andra principer skulle vara synnerligen svårt att lösa.

Emellertid torde uppfattningen på hithörande område under senare tiden ha visat en förändring därutinnan, att man anser skäl föreligga att återfå till pensionskassa erlagda avgifter. Sålunda har i förnyade reglementet för enskilda järnvägarnas pensionskassa av den 29 april 1916 intagits ett stadgande, som berättigar delägare, som avgår ur järnvägsförvaltnings tjänst och som icke anmäler sig vilja kvarstå i kassan, att återfå tre fjärdedelar av de avgifter han enligt kassans äldre och nyare regle-

mente erlagt, dock utan ränta. Jämväl i Kungl. Maj:ts nådiga reglemente beträffande pensionering av icke ordinarie personal vid statens järnvägar finnes stadgande därom, att vid sådant förhållande delägaren avgår ur tjänst utan att vara berättigad till pension, och hans delägarskap i kassan sålunda upphör, skola de av honom erlagda avgifterna, under närmare angivna förutsättningar, överföras på den allmänna pensionsförsäkringen, varav han härigenom drager fördel vid sin pensionering enligt härför gällande bestämmelser. Sannolika skäl tala för att i och med att den allmänna folkpensioneringen genomförts och blivit lagligen befast, den tidigare uppfattningen om svårigheterna att återfå erlagda avgifter till en inom ett statsverk existerande pensionsinrättning måst vika för ett mera praktiskt och för delägarna i sistnämnda eller därmed jämförliga pensionskassor mera tillfredsställande ordnande av denna fråga.

Den nuvarande bestämmelsen i lagen angående rätt till pension för statens järnvägars ordinarie befattningshavare medger icke annat än under vissa villkor återbekommande av erlagda pensionsavgifter, och kan ej heller de av befattningshavaren erlagda avgifterna vid hans avgång ur tjänst överföras på den allmänna folkpensioneringen. Delägaren måste sålunda, om förhållandena skulle påkalla hans avgång ur statstjänsten, göra en icke oväsentlig ekonomisk förlust och blir ej heller i tillfälle att draga samma fördelar av den allmänna folkpensioneringen som andra medborgare, emedan han under den tid, han varit i statens järnvägars tjänst såsom ordinarie anställd, befriats från avgifter till den allmänna folkpensioneringen. Att en sådan anordning ingalunda kan vara till båtnad vare sig för den ena eller andra parten synes uppenbart, och torde endast kunna försvaras av hänsynen till möjligheten att inverka på delägaren att under alla förhållanden föredraga statstjänsten framför enskild sådan. Denna möjlighet är dock i mycket stor utsträckning beroende på de förmåner, som i övrigt kunna erbjudas en statens befattningshavare inom privata arbetsområden, och det torde ock vara ostridigt, att statsmakterna ingalunda böra lägga sådana hinder i vägen för statstjänstemännens möjlighet till utkomst i yrke eller näring, att omöjligheten av ett återfående av, under en följd av år, erlagda pensionsavgifter skulle utgöra ett allvarligt hinder härför. Denna omständighet har i största möjliga utsträckning beaktats av enskilda järnvägarnas pensionskassa och synes jämväl i någon mån vunnit erkännande i det för icke ordinarie personal vid statens järnvägar gällande pensionsreglementet.

Med stöd av det sålunda anförda hemställes,

att riksdagen måtte besluta sådan ändring av lagen av den 4 juli 1910, angående rätt till pension för tjänstemän vid statens järnvägar, att tjänsteman, som entledigas eller avgår från sin tjänst, må äga rätt återbekomma erlagda pensionsavgifter, eller om detta icke kan vinna riksdagens bifall, de av tjänstemannen erlagda avgifterna överföras till allmänna folkpensioneringen enligt härför av Kungl. Maj:t närmare utarbetade bestämmelser.

Stockholm den 26 januari 1918.

Carl Lovén.

Undertecknade instämma i motionens syfte:

Helge Bäcklund.

M. Chr. Jensen.

Ernst Eriksson
i Stockholm.
